

Koulutusala Sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala			
Koulutusohjelma/Tutkinto-ohjelma Sosiaali- ja terveysalan kehittämisen ja johtamisen koulutusohjelma			
Työn tekijä(t) Riikka Pinta			
Työn nimi Sote -uudistus ja työikäisten sosiaalipalvelut – malli työikäisten sosiaalihuollon järjestämisestä Pohjois-Savossa			
Päiväys	9.4.2019	Sivumäärä/Liitteet	137/3
Ohjaaja(t) Sinikka Tuomikorpi			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Kuopion kaupunki			
Tiivistelmä Opinnäytetyönä toimivan kehittämistyön tarkoituksena oli tuottaa lainsäädäntö- ja teoria-aineistoon sekä asiantuntijatyöryhmän näkemyksiin nojaava esitys työikäisten sosiaalihuollon palvelujen maakunnallisesta järjestämisestä Pohjois-Savossa maakuntauudistuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon (sote-) uudistuksen valmistelua varten. Opinnäytetyöprosessi kiinnittyi osaltaan tehtävään nimetyn asiantuntijatyöryhmän tehtäväksiintoon. Työryhmän tehtävänä oli analysoida keväällä 2018 voimassa ollut uudistusta koskenut lainsäädäntöesityskokonaisuus, arvioida toiminnalliset muutostarpeet käytännön asiakastyön uudistamiseksi ja tuottaa esitys työikäisten sosiaalipalvelujen sekä erityisesti sosiaalityön ja -ohjauksen sekä sosiaalihuollon viranomaistyön toimintamallista. Kehittämistyö rakentui prosessinomaisesti kolmivaiheisesta kokonaisuudesta. Ensimmäinen vaihe sisälsi asiantuntijatyöryhmän työskentelyn valmistelun ja toteuttamisen mukaan lukien lainsäädäntöaineiston kokoamisen työryhmää varten sekä asiantuntijanäkemyksiin nojaavan esityksen (versio 1) kirjoittamisen keväällä 2018. Toinen vaihe, joka ajoittui kesään ja syksyyn 2018, koostui asiantuntijanäkemyksiin nojaavan esityksen jatkotyöstämisestä osana maakuntavalmistelua sekä tiivistetyn esityksen (versio 2) työstämisen. Kolmannen vaiheen tuloksena syntyi käsillä oleva opinnäytetyönä toimiva kokonaisesitys (versio 3), joka palvelee uudistuksen mahdollista jatkovalmistelua lainsäädännön vahvistuessa tai tarvittaessa muutoin työikäisten palvelujärjestelmän kehittämistä alueella. Opinnäytetyön viitekehyksenä tarkasteltiin laaja-alaisesti työikäisten sosiaalihuollon tarkoitusta, tavoitteita ja tulevaisuuden kehityssuuntaa taustaksi palvelutoiminnan kehittämiseksi sekä tehtiin katsaus uudistuksen lainsäädäntöesitysten sisältöön. Kehittämistyön tuloksena esitetty toimintamalli rakentui kolmesta osiosta, joiden taustalla oli sote -uudistuksen lainsäädäntöesityksen mukainen sosiaalihuollon palvelukokonaisuus: sote -keskusten sosiaalihuollon ohjaus- ja neuvontapalvelu (osa 1), maakunnan liikelaitoksen työikäisten sosiaalipalvelujen järjestäminen ja viranomaistyö (osa 2) sekä maakunnan liikelaitoksen sosiaalihuollon asiantuntijayhteistyö sote -keskusten kanssa (osa 3). Esityksessä kuvataan kutakin osiota hyödyntäen Engeströmin toimintajärjestelmän osatekijöitä sekä soveltaen liiketoimintamallin ulottuvuuksia. Esitetty työikäisten sosiaalipalvelujen malli määrittyi edelleen varsin ylätasoinen kuvaukseksi johtuen muun muassa työikäisten palvelujärjestelmän moniulotteisuudesta, nykyisten kuntakohtaisten käytäntöjen eroavaisuuksista, lainsäädännön epävarmuuksista ja opinnäytetyöhön käytettävän ajallisen resurssin rajallisuudesta. Uudistuksen edetessä toimeenpanovaiheeseen tullaan tarvitsemaan merkittävää kehittämistyön panostusta toiminnan eri osien alueiden täsmentämiseksi ja käytäntöön jalkauttamiseksi. Käsillä oleva opinnäytetyö ja Engeströmin toimintajärjestelmän menetelmällinen hyödyntäminen voisivat toimia jatkossa hyvänä kehittämistyön pohjana ja välineenä.			
Avainsanat Sosiaalihuolto, työikäisten sosiaalipalvelut, maakuntauudistus, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, toimintajärjestelmä, toimintamalli			

Field of Study Social Services, Health and Sports			
Degree Programme Master's Degree Programme in Management and Development for Social and Health Care Professionals			
Author(s) Riikka Pinta			
Title of Thesis Reform of the Social and Health Care Service System and Social Services for Working-age People - A Model for Organizing Social Care for Working-age People in Northern Savo			
Date	9.4.2019	Pages/Appendices	137/3
Supervisor(s) Sinikka Tuomikorpi			
Client Organisation /Partners City of Kuopio			
Abstract The purpose of the thesis was to produce a proposal for the regional organization of social services for working-age people in Northern Savo for the preparation of the regional reform and reform of the social and health care service system. The thesis process was partly devoted to the task of the appointed expert group. The task of the expert group was to analyze the legislative proposal for the reform in spring 2018, to assess the need for operational change in order to renew customer work and to present a working model for social services for working-age people, especially for social work and guidance including authoritative work. The development work was based on a three-stage process. The first phase included the preparation of the work of the experts working group, implementation of expert workshops and writing a first report based on experts' opinions (Version 1) in spring 2018. The second phase, which took place during the summer and autumn 2018, consisted of further processing the first report as part of the provincial preparation and writing a condensed and restructured presentation (Version 2). The current thesis (Version 3) was born in the third phase. The purpose, objectives and future trends of social services for working-age people were broadly considered as the framework for the thesis. In addition, the framework included perspectives on the development of service activities and on the legislative proposal for reform of the service system. The operating model presented as a result of the development work was divided on three sections, which were based on a package of social welfare services under the legislative proposal for the reform: social care guidance and counseling in social and health centers (Section 1), organization of the authoritative work and the social services of the working-age in the provincial establishment (Section 2) and provincial establishments social services collaboration with social and health centers (Section 3). Each section is described using the elements of Engeström's operating system and applying the dimensions of the business model. The presented model of social services for working-age continued to be defined as a high-level description. The reason for this was the multi-dimensional nature of the service system, the differences in current municipal practices, the uncertainties of the legislation and the limited time spent on the thesis in relation to the scope of work. When the reform progresses, the implementation phase will require significant development efforts to refine and execute the various parts of the operation. The present thesis and methodological utilization of Engeström's operating system could serve as a good basis and tool for development work in the future.			
Keywords Social Welfare, Social Services, Social Care, Social Services for Working-age People, Provincial Reform, Social and Health Care Reform, Operating System, Operating Model			